

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “พาล — ความเป็นคนพาล”

พาล อ่านตามภาษาบาลีว่า พ - ละ - ย มาจากคำว่า พาล (ไม่รู้ความจริง, เหลา, คนพาล) ลง ญ บั จัย ในความหมายว่า “ความเป็น” รวมกันเป็น พาล หมายความว่า ความเป็นคนพาล เมื่อกล่าวถึงกรรมแล้ว ไม่มีสัตว์ ไม่มีบุคคล ไม่มีตัวตน มีแต่กรรมเท่านั้น ที่เกิดขึ้นเป็นไป กรรมทั้งหลายที่เป็นอกุศล มีความไม่ละอายต่อบาป และความไม่เกรงกลัวต่อบาป เป็นต้น ซึ่งเมื่อเกิดขึ้น ก็ทำให้เป็นคนพาล เป็นคนไม่รู้ความจริง ขณะที่อกุศลกรรมเกิดขึ้นนั้น เขาไม่สามารถเข้าใจ ถูกเห็นถูก ในสิ่งที่มีจริงตามความเป็นจริงได้เลย นี่แหละคือความเป็นคนพาล เมื่อเป็นเช่นนี้ คนพาลจะอยู่ใกล้หรืออยู่ไกล เพราะเหตุว่าเป็นเรื่องของอกุศลกรรมทั้งหลาย ที่แต่ละคนก็มีด้วยกัน ทั้งนี้

ข้อความในปรมัตถโชติกา อรรถกถา พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ มงคลสูตร แสดงความเป็นจริงของลักษณะที่เป็นคนพาล ไว้ดังนี้ ว่า “ชื่อว่า พาล เพราะเป็นอยู่หายใจได้ อธิบายว่า เป็นอยู่โดยเพียงหายใจเข้าหายใจออก ไม่เป็นอยู่โดยความเป็นอยู่ด้วยปัญญา”

ข้อความในพระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต อหิริกสูตร แสดงความเป็นคนพาลไว้ ดังนี้ว่า

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลประกอบด้วยกรรม ๔ ประการ เป็นคนพาล และได้ ประสบสิ่งอันไม่เป็นบุญ มาก กรรม ๔ ประการเป็นไฉน คือ บุคคลเป็นผู้ไม่มีศรัทธา ๑ ทศิล ๑ ไม่มีหิริ ๑ ไม่มีโอตตปปะ ๑ บุคคลประกอบด้วยกรรม ๔ ประการนี้แล เป็นคนพาล และย่อมประสบสิ่งอันไม่เป็นบุญ มาก”

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง แสดงถึงสิ่งที่มีจริง เพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก ตรงตามความเป็นจริงของธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่มีจริงและมีจริงในชีวิตประจำวัน เพราะมีแต่กรรมเท่านั้น ที่เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่ แม้แต่ในเรื่องของความเป็นคนพาลก็ทรงแสดงไว้ เป็นเครื่องเตือนที่ดียิ่งยิ่ง สำหรับผู้ที่ยังมีกิเลสอยู่ จะได้รู้จักตัวเองว่า ยังไม่พ้นจากความเป็นพาล เมื่อว่าโดยสภาพธรรมแล้ว ไม่มีสัตว์ ไม่มีบุคคล ไม่มีตัวตน มีแต่กรรมเท่านั้น เพราะมีกรรมฝ่ายไม่ดีเกิดขึ้นเป็นไป จึงเรียกว่า คนพาล ทำให้ไม่รู้ความจริง ส่วนใหญ่แล้ว เมื่อเป็นปุถุชน ก็ย่อมเป็นไปด้วยอำนาจของอกุศลกรรม เป็นส่วนใหญ่ อกุศลจิตจึงเกิดขึ้นมากในชีวิตประจำวัน คนพาลก็มีหลากหลายตามความเป็นไป ของสภาพธรรมฝ่ายที่ไม่ดี เช่น คนพาลที่หยาบปรากฐัด คือคนที่ทำบาปกรรม ทำทุจริตกรรม ประการต่างๆ มี ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พวดเท็จ พวดส่อเสียด พาลที่เลวเียดยิ่งกว่านั้น แม้ไม่ได้ทำอกุศลกรรมประการต่างๆ แต่ก็ยังไม่พ้นจากความเป็นคนพาล เพราะยังมีอกุศลกรรม เกิดขึ้นเป็นไป แม้ไม่ได้ล่วงเป็นทุจริตกรรมก็ตาม ซึ่งจะต้องพิจารณาไปแต่ละขณะจิตจริงๆ กล่าวคือ ขณะที่จิตไม่ดี คืออกุศลจิตเกิดขึ้น มีความติดข้องต้องการยินดีพอใจในสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือมีความโกรธ

ความไม่พอใจเกิดขึ้น เป็นต้น ก็ชื่อ เป็นคนพาล เป็นคนไม่ดีแล้วในขณะนั้น เพราะเป็นอกุศล บางคนก็บอกว่า เกิดมาแล้วไม่ได้ทำผิดอะไร สบายอยู่แล้วก็สบายต่อไป ก็เป็นคนพาลอีกเหมือนกัน เพราะไม่รู้ตามความเป็นจริงของสิ่งที่มีจริงเลย และความเป็นพาลที่มีโทษมาก อันตรายมากกว่าอย่างอื่น คือความเห็นผิดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติผิดและสอนในสิ่งผิดๆ กระจายความเห็นผิดก่อโทษให้กับชนหมู่มาก ทำให้ชนทั้งหลายออกจากพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำลายทั้งประโยชน์ตนและประโยชน์ของผู้อื่น และทำลายพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย ซึ่งเป็นโทษที่ยิ่งกว่าโทษใดๆ

ในฐานะที่ยังเป็นผู้มีกิเลสอยู่ แต่ละบุคคลควรอย่างยิ่งที่จะพิจารณาตนเองอยู่เสมอว่าเราเป็นคนพาลบ้างหรือไม่? ตามความเป็นจริงแล้ว ขณะใดที่อกุศลจิตเกิด ขณะนั้นจะบอกว่าเป็นผู้มีปัญญาเป็นผู้ที่ฉลาด ไม่ได้เลย และส่วนมากมักจะคิดว่า คนที่มีความชั่วมากๆ มีอกุศลมากๆ เท่านั้น ที่เป็นคนพาล โดยลืมนึกไปว่า อกุศลจะมากหรือน้อยก็คือเป็นพาล เพราะฉะนั้นโลภะจะมากหรือน้อยก็คือโลภะ โทสะจะมากหรือน้อยก็คือโทสะ เพราะฉะนั้น แทนที่เราจะไปดูคนอื่นว่าเขาเป็นคนพาลแล้วเราเป็นคนพาลหรือไม่ ขณะใดเป็นอกุศล ขณะนั้นเป็นคนพาลแน่ๆ ปกติในชีวิตประจำวัน อกุศลจิตเกิดบ่อยมาก กล่าวได้ว่าเป็นพาลเกือบทั้งวัน นานๆ อกุศลจิตถึงจะเกิด ซึ่งพอจะเป็นบัณฑิตได้บ้าง แต่ก็น้อยมากถ้าเทียบกับอกุศล

เรื่องของอกุศลธรรมทั้งหลายเป็นเรื่องของคนพาล ไม่ใช่เป็นของบัณฑิต อกุศลธรรมเหล่านั้นเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมดับไป แต่ไม่สูญหายไปไหนจะสะสมสืบต่อไปในจิตขณะต่อไป ซึ่งสามารถจะเป็นปัจจัยให้เกิดการกระทำทุจริตกรรมประการต่างๆ ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ เป็นไปเพื่อความเดือดร้อนแก่ชนหมู่มากได้ เพราะฉะนั้น แต่ละบุคคลสามารถเข้าใจธรรมได้ เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเพื่ออนุเคราะห์ผู้ไม่รู้ เช่น ขณะโกรธขณะนั้นมีความไม่รู้ อย่างแน่นอน ไม่เห็นโทษของความโกรธแน่ๆ จึงโกรธ ถึงแม้โกรธแล้ว ขณะนั้นก็ไม่รู้อีกว่าจะไปเกิด ณ ที่ไหน จากความโกรธ นั้นถ้าเป็นความโกรธที่มีกำลังจนถึงประทุษร้ายเบียดเบียนผู้อื่น เพราะอกุศลธรรมทั้งหลายให้ผลเป็นทุกข์เท่านั้น นี่ก็แสดงให้เห็นว่า ถ้าเป็นผู้รู้เหตุรู้ผลจริงๆ ย่อมคำนึงถึงผลของสิ่งที่เกิดจากความประพฤติเป็นไปในโลกนี้ ถ้าความประพฤติเป็นไปในโลกนี้เป็นอกุศลมากๆ ก็รู้ได้เลยว่าโลกหน้าจะเป็นอย่างไร โดยอาศัยพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงเป็นที่พึ่ง เพราะฉะนั้น พาลกับบัณฑิตก็ต่างกันที่ว่า คนพาลไม่ได้คิดถึงอกุศลที่เกิดขึ้นว่าจะเป็นเหตุไปสู่ภพภูมิไหน แต่ถ้าเข้าใจจริงๆ ก็สามารถมีปัญญาเป็นบัณฑิตเห็นโทษของอกุศลแม้เพียงเล็กน้อย ไม่ใช่แต่เฉพาะชาตินี้ชาติเดียว ยังจะต้องติดตามไปอีก นี่คือประโยชน์จากการฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ทำให้รู้จักตัวเองตามความเป็นจริง บุคคลผู้ที่เห็นประโยชน์ของพระธรรมเท่านั้นที่จะเป็นผู้ได้ประโยชน์จากพระธรรม ซึ่งไม่ใช่ว่าทุกคนจะเป็นอย่างนี้เพราะพระธรรมไม่ได้สาธยายกับทุกคน เพราะฉะนั้นแล้ว โอกาสที่ประเสริฐที่สุดในชีวิต คือได้ฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปทีละเล็กละน้อย

ซึ่งเป็นการฟังการศึกษาในสิ่งที่มีค่าที่สุดในสังสารวัฏฏ์ สะสมเป็นที่ฟังต่อไป เพราะทุกคำ
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลเท่านั้น.

[ชมรมบ้านรั่มมะ มศพ. : www.dhammahomefellowship.com, โทร ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗]